

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מגילה דף כג.

מה הן מספר העולים לתורה בשבת וביוה"כ, והאם אפשר להוסיף עליהם?

האם מוסיפים	בשבת הקדושה	ביוה"כ	
אין מוסיפים	שבעה	ששה	לר' ישמעאל
מוסיפים	ששה	שבעה	לר' עקיבא
מוסיפים	שבעה	ששה	למתניתין, ולתנא דבי ר' ישמעאל

בימים דלהלן האם יש להקדים או לאחר¹ בכניסה וביציאה מבית הכנסת בשחרית, ומדוע?

ביציאה	בכניסה	
ממהרין - כדי לקיים שמחת יו"ט	מאחרין - דצריך לטרוח בסעודת יו"ט ²	ביו"ט
מאחרין - דאין בו סעודה	ממהרין - דאין מה להכין בו	ביוה"כ ³
ממהרין - משום עונג שבת	ממהרין - דכבר הכל מוכן מע"ש	בשבת

מספר העולם לתורה כנגד מי?

לדעה אחרת	לדעה אחת	
כנגד שלשה שומרי הסף ⁴	יברכך ה' וישמרך	כנגד שלשה
כנגד ה' מרואי פני המלך ⁵	יאר ה' פניו אליך ויחנך	חמשה
כנגד ז' רואי פני המלך ⁶	ישא ה' פניו אליך וישם לך שלום	שבעה
כנגד ששה שעמדו מימין עזרא ומשמאלו		ששה
דמוסף חשוב להוסיף עוד גברא אחד יותר מאשר על כל יום		ארבעה (תוסי')

¹ כלומר, האם מתחילים את התפלה מוקדם או מאוחר, וכן האם מאריכים בתפלה ומאחרין לצאת, או מקצרים וממהרין לצאת.

² דיש מן המלאכות שהיו מוטלות על הגברים כגון שחיטה וכו', והיו צריכים לטרוח במלאכות אלו קודם התפלה כדי שכשיחזרו מהתפלה יהיה הכל מוכן לסעודת יו"ט.

³ סברה הגמ' בתחילה דמה שביוה"כ ארוכה התפלה יותר משאר ימים הוא כדעת ר"ע שביוה"כ יש בו שבעה עולים - עולה נוסף יותר אפי' משבת (לשיטתו), ודחתה, דהברייתא הזו לכו"ע ומה שממהרין ומאחרין משום שאומרים בתפלה את כל סדר העבודה והוידוים והתפלה ארוכה.

⁴ פסוק הוא במלכים (ב', כה: יח) "וַיִּקַּח רַב טַבָּחִים אֶת שְׂרָיָה כֹהֵן הָרֵאשִׁי וְאֶת צַפְנִיָּהוּ כֹהֵן מְשֻׁנָּה וְאֶת שְׁלֹשֶׁת שְׂמָרֵי הַסֶּף".

⁵ גם זה פסוק שם (שם: יט) "וַיִּמְן הָעִיר לָקַח סָרִיס אֶחָד אֲשֶׁר הוּא פֶקִיד עַל אַנְשֵׁי הַמְּלָחָמָה וְחַמְשָׁה אַנְשֵׁים מֵרָאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר נִמְצְאוּ בְּעִיר".

⁶ לרש"י הכוונה לאלו המוזכרים אצל אחשורוש (אסתר א: יד) "שִׁבְעַת שְׂרָי פָּרַס וּמְדֵי רָאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ הַיִּשְׁבִּים רֵאשֻׁנָּה בְּמַלְכוּת". ותוסי' הקשו על זה שלא נראה שתקנו חכמים כנגד ענינו של אותו רשע, ולכן פירש ר"ת שהכוונה לאותן הכתובים בירמיה (נב: כה) "וְשִׁבְעָה אַנְשֵׁים מֵרָאִי פְּנֵי הַמֶּלֶךְ".

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מגילה דף כג:

בשביל כמה אנשים פורסים על שמע¹ [תוד"ה ואין].

מנין?	לכמה אנשים?	
-----	בשביל מנין שלם שלא שמע	למשמעות רש"י
בְּפָרַעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל בְּהִתְנַדֵּב עִם בְּרָכוֹ ה' ²	שבעה שלא שמעו עם ג' סגי	לרבותינו שבמערב
דבפסוק הנ"ל תיבת "בְּרָכוֹ" היא ששית	ששה שלא שמעו עם ד'	ליש אומרים
דעד תיבת "בְּרָכוֹ" יש ה' תיבות	חמשה שלא שמעו עם ה'	לר"ת בספר הישר
דעד תיבת "בְּהִתְנַדֵּב" יש ג' תיבות ³	שלשה שלא שמעו עם ז'	לנראה לי בתוסי'
דאפשר להוציא אפי' אם יצא ⁴	אפילו בשביל א' שלא שמע	תלמידי רש"י משמו

¹ פי', אנשים שהתפללו בבתיהם ואח"כ נתקבצו לבית הכנסת ורוצים לשמוע קדיש וברכו, מעמידים חזן עליהם שיאמר קדיש וברכו וברכה ראשונה של יוצר. ולשון פרוסה - היינו חצי, שעושים חצי מהדבר שלא אומרים שתי ברכות של ק"ש אלא רק ברכה אחת.

² פסוק הוא בשירת דבורה (שופטים ה:ב) שזכר בו ענין "ברכו" ויש בו ז' תיבות, ומזה יש ללמוד שסגי בשבעה שלא שמעו.

³ וה"פ הפסוק: "בְּפָרַעַ פְּרָעוֹת בְּיִשְׂרָאֵל" - מפני מה, מפני שלא עשו את המוטל עליהם לעשות, ואז התנדב עם לעשות מה שצריך - לברך את ה', ולכך מונים את הג' תיבות עד תיבת בהתנדב.

⁴ כלומר, אפי' הוא עצמו שלא שמע יכול להצטרף לט' אנשים ששמעו, ויכול אחד מאותם הט' להוציא אותו, דכך מצאנו שגם מי שיצא מוציא, דהרי שליח ציבור שהתפלל כבר י"ח חוזר ומוציא את הרבים.